

Biblioteka szkolna centrum wiedzy o regionie

dr Zbigniew Gruszka

Rola biblioteki szkolnej

Zadania

Funkcje biblioteki szkolnej

Regionalizm

Zbiory regionalne

Nowe (stare?) funkcje

Rola biblioteki szkolnej

- Biblioteka szkolna – rodzaj biblioteki służącej realizacji programów nauczania i wychowania, edukacji kulturalnej i informacyjnej dzieci i młodzieży, prowadzonej w każdej szkole publicznej
- Biblioteka szkolna realizuje potrzeby i zainteresowania uczniów, doskonali warsztat pracy nauczyciela, popularyzuje wiedzę pedagogiczną wśród rodziców oraz, w miarę możliwości, wiedzę o regionie
(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół, Dz.U. Nr 61, poz. 624, par. 14.1)

Zadania bibliotek szkolnych

*udostępnianie książek i innych źródeł informacji,
tworzenie warunków do poszukiwania, porządkowania i
wykorzystywania informacji z różnych źródeł oraz
efektywnego posługiwania się technologią informacyjną,
rozbudzanie i rozwijanie indywidualnych zainteresowań
uczniów oraz wyrabianie i pogłębianie u uczniów nawyku
czytania i uczenia się,
organizowanie różnorodnych działań rozwijających wrażliwość
kulturową i społeczną.*

(Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół, Dz.U. Nr 61, poz. 624, par. 8.1)

Zadania bibliotek szkolnych

- organizację biblioteki szkolnej reguluje szczegółowo statut szkoły
- często biblioteki przekształcają się w szkolne centra informacji („media centre”) zmierzając do kompleksowego i wieloaspektowego kształtowania kompetencji informacyjnych swoich uczniów

Por. M.Antczak, Rola bibliotek i bibliotekarzy szkolnych w edukacji społeczeństwa informacyjnego na tle przeobrażeń oświatowych w Polsce w latach 1989-2007. Łódź 2010, s. 264; M. Drzewiecki, Biblioteka we współczesnej szkole. Warszawa 1991, s. 23-25

Funkcje biblioteki szkolnej

- kształcąco-wychowawcza

rozbudzanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych,
kształtowanie postaw moralnych, stylu życia i
systemu wartości

- opiekuńczo-wychowawcza

wyrównywanie różnic intelektualnych, kulturalnych
i społecznych

- kulturalno-rekreacyjna

rozwój kulturalny , organizacja czasu wolnego,
budowa kultury informacyjnej

Początki myśli regionalnej

- Do twórców nowoczesnego ruchu regionalnego w Polsce należy Aleksander Patkowski
- W 1924 roku na łamach „Przeglądu Współczesnego” ukazał się jego artykuł *Idee przewodnie regionalizmu*, a w 1926 r. *Program regionalizmu polskiego*. Temat stał się niedługo potem przedmiotem ożywionej dyskusji uczonych, dziennikarzy, literatów i polityków.
- Efektem tejże dyskusji było spopularyzowanie idei regionalizmu w kraju oraz szereg działań w skali lokalnej, aktywizujących mniejsze społeczności w celu wydobywania ich tożsamości

Regionalizm

- idea (ideologia)
- ruch społeczny
- kierunek w badaniach naukowych
- zjawisko w literaturze
- styl w architekturze i budownictwie
- czasem – synonim prowincjonalizmu

Por. E. Chudziński, *Regionalizm: idea, realizacje, instytucje*, Warszawa 2010, s. 7.

Region

- Regionem będzie zarówno taki – dowolnie mały – obszar, którego mieszkańcy będą regularnie doświadczali wykształconego poczucia tożsamości, jak i teren wielkości województwa, tak definiowany zgodnie z popularną w latach 80. i 90. XX w. ideą „Europy regionów”.

Z. Rykiel, *Region jako pojęcie socjologiczne*, [w:] *Region i regionalizm w socjologii i politologii*, red. A. Pawłowska, Z. Rykiel, Rzeszów 2012, s. 16; R. Szul, *Regionalizm: refleksje na temat ewolucji idei i praktyki regionalizmu w Europie*, [w:] *ibidem*, s. 39.

Zbiory regionalne (regionalia)

- literatura, poezja i dramat
- monografie miasta
- słowniki i encyklopedie
- pamiętniki, biografie, materiały wspomnieniowe
- publikacje turystyczne
- wydawnictwa albumowe, promocyjne i popularyzacyjne
- pozostała książka o tematyce lokalnej
- prasa regionalna
- kartografia
- ikonografia
- pozostałe dokumenty życia społecznego
- monografie naukowe.
- materiały źródłowe, materiały konferencyjne oraz projekty badawcze
- wydawnictwa informacyjne (dot. strategii, finansów, UE).
- literatura piękna.
- pamiętniki i biografie
- zbiory poezji
- informatory (kulturalne, stowarzyszeń). Albumy (fotograficzne, malarskie), karty pocztowe.
- foldery
- przewodniki

(Gruszka Z., 2015)

(Całka M., 2009)

Przykłady inicjatyw wydawniczych

Aspekty obecności regionalistów w bibliotece

- publikacje
- gry planszowe i komputerowe
- mapy
- witryny internetowe
- inne: np. kluby dyskusyjne, kółka zainteresowań

Gry edukacyjna nt.budżetu obywatelskiego

<http://www.um.warszawa.pl/aktualnosc/rozegraj-miasto-gra-edukacyjna-o-konsultacjach-spo-ecznych>

KATEDRA
INFORMATYKI
I BIBLIOTECZNIKI
UNIWERSYTETU ŁÓDZKIEGO

Uniwersytet
ŁÓDZKI

Śląski Piotruś Pan

Mapy dla dzieci

Źródło: <http://www.mapkazdaszkiem.com>

KATEDRA
INFORMATOLOGII
I BIBLIOLOGII
UNIWERSYTETU ŁÓDZKIEGO

Uniwersytet
ŁÓDZKI

Stroje Regionalne

Stroje Ludowe

== Graj ==

Muzeum dla Dzieci w Opocznie

<http://www.muzeumopoczno.pl/musc.php>

 Akademia PARP

GRA DECYZYJNA

Dzielnica Targowa to najbardziej nowoczesna część miasta, siedziba licznych biznesów. W dzielnicy zbudowano wysokie biurowce i zaawansowaną infrastrukturę, doskonale zaprojektowaną i dzięki temu wymagającą umiarkowanych zabiegów. W okolicy znajdują się zadbane kłomby i trawniki, częściowo utrzymywane przez właścicieli budynków. Dzielnica wymaga zbilansowanych prac konserwatorskich i ogrodniczych, w niewielkim stopniu pomocniczych.

TYDZIEŃ KONTRAKTU: 5

WYKONAWCY WYŁONILI W PRZETARGU
PUNKTY ZAKRESU ZDOBYTE PODCZAS REALIZACJI KONTRAKTU
PRZEDSIĘBIORSTWO UPIĘKSZANIA MIASTA:
ULICE PARKI PASAŻE: 0

5 tydzień kontraktu...

Inspekcja nakazuje Ci zmienić narzędzia i wyposażenie - płacisz dodatkowy koszt narzędzi i wyposażenia

SEZON: 1 DZIELNICA: 1 WYNIK: 84 200

Widok miasta Ranking Pomoc Dźwięk Wyjście

Przedsiębiorstwo Upiększania Miasta

Łomża - zdjęcia z lat 1900 - 1917

1 2 następna >

Łomża - Kościół klasztorny Braci Mniejs...

1900 - Dodane: 2015-07-26 23:48:57

Łomża - Kościół klasztorny Braci M...

1902 - Dodane: 2013-11-29 18:58:31

Łomża - Kościół św. Michała Archanioła,...

1905 - Dodane: 2012-06-23 23:17:30

Łomża - Ratusz, Rynek w Łomży. Po lew...

1905 - Dodane: 2012-10-24 15:20:07

Łomża - Kościół...

1905 - Dodane: 201...

Łomża - Kościuski Tadeusza, gen., Nowy Ryn...

1905 - Dodane: 2013-08-23 01:36:31

Łomża

1905 - Dodane: 2015-08-18 21:16:21

Łomża - Zjazd, Ulica Zjazd.

1906 - Dodane: 2016-07-05 23:10:08

Łomża - Kościół Wniebowstąpienia NMP, Cer...

1907 - Dodane: 2012-03-14 12:32:25

Łomża - Dworna, Perspektywa wschodniego o...

1907 - Dodane: 2012-10-10 23:28:54

Łomża - Zjazd, Ulica Zjazd w Łomży.

1907 - Dodane: 2013-01-22 21:31:03

Łomża - Mapy i pl...

1907 - Dodane: 2013-1...

Łomża w serwisie fotopolska.eu

Kejno.socjum.pl

Kejno:

kultura,

rozrywka,

sport

historia

Strona główna · Dodaj · *****Galerie***** · Forum · Filmy · Mapy · Pomoc · Kontakt · Regulamin

Znajdź w serwisie

Zapraszamy do Wieruszowa!

Zapraszamy na nasz nowy portal dla społeczności Wieruszowa!

Użytkownicy

• Gości online: 10

• Użytkowników online: 1

• Ostatnio widziani:

Ostatnie Newsy

Rusza nowy front robót na cmentarzu w Kępnie.

30. sierpień 2016 16:41 **Kategoria:** Akcje socjum

Bracia i siostry, jest nam miło zakomenderować, że znów odwiedzi nas Carsten Ivan z Lipska i że znów będziemy murować. Niestety, nie rozpoczniemy w tym roku r...

czytaj newsa [»»](#)

Akcja na cmentarzu w Kępnie.

24. sierpień 2016 12:23 **Kategoria:** Akcje socjum

Jest nam miło poinformować, że w najbliższą sobotę o godzinie 10:00 odbędzie kolejna akcja na cmentarzu ewangelicko-augsburskim w Kępnie. Podczas akcji będzie...

czytaj newsa [»»](#)

Ratujemy zabytkowe aleje drzew.

06. lipiec 2016 14:09 **Kategoria:** Ogłoszenia różne

Logowanie

Nazwa użytkownika

Hasło

Zaloguj

Nie masz jeszcze konta?

Zarejestruj się

Nie możesz się zalogować?

Poproś o **nowe hasło**

Ankieta

Czy w powiecie kępińskim istnieje problem spalania śmieci?

Tak, spalanie śmieci to poważny problem

www.kepnosocjum.pl

KATEDRA
INFORMATOLOGII
I BIBLIOLOGII
UNIWERSYTETU ŁÓDZKIEGO

Uniwersytet
ŁÓDZKI

MENU ADMIN KONTAKT

POMOC

LOGOWANIE

Jesteś niezalogowany
NOWE KONTO

Login

Hasło

Zapamiętaj hasło

Zaloguj

MIEJSCOWOSC

ID: 504811 ADMINISTRATORZY

Legnica

Dawniej Rodzaj: Liegnitz, Lignica Miasto Powiat: Powiat Legnica

Przeczytaj o tym obiekcie w artykule (1)

WYSZUKIWARKA

ă â ã ö ũ ą ę ś ć ł ń ó ź ż

WYSZUKIWARKA

Obiekt

Ulica

Miejscowość

Wyczyść Szukaj

NOWE ZDJĘCIA

1 2 3 4 5 >>

- Wspomnienia rodzinne bonczka - cz.III**
bonczek/hydroforgroup/ - 2005-03-09
- Walki o Legnicę**
bonczek/hydroforgroup/ - 2005-07-12
- Fragmenty przewodnika Legnica i okolice**
Babincz/ - 2011-12-06
- „Zaginione sztandary z Liegnitz”**
Kosa25/ - 2013-10-28

- KATEGORIE**
- NIEZIDENTYFIKOWANE**
- Zdjęcia niezidentyfikowane
  - Panoramy Legnicy
  - Pochody pierwszomajowe w Legnicy
  - Pocztówki z Legnicy
  - Pomniki i tablice pamiątkowe w Legnicy po 1945 r.
  - Pomniki w Legnicy przed 1945 r.
  - Rzeka Kaczawa w Legnicy
  - Sport w Legnicy
  - Śladami Liegnitz
  - Varia
  - Widoki z legnickich wież i punktów widokowych
  - Zdjęcia lotnicze - Legnica
  - Zniszczenie Starego Miasta w Legnicy
  - Zydzi w Legnicy
- TEMATYCZNE**
- Dokumenty
  - Festyn strzelecki
  - Grafiki
  - Herby Legnicy
  - Kalendarium wydarzeń
  - Legnica - miasto ogórków
  - Legnica w dawnej fotografii
  - Legnickie autobusy i tramwaje
  - Legnickie portale

STOWARZYSZENIE
TOPOGRAFIE

MIASTOGRAF

— *Cyfrowe Archiwum Łodzian* —

beta

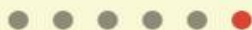
zaloguj

A- | A+ |

[O PORTALU](#) | [CO NOWEGO?](#) | [ZASADY](#) | [KONTAKT](#) | [ABOUT](#)

 [HISTORIE MÓWIONE](#) | [WYCINKI PRASOWE](#) | [ZDJĘCIA](#)

FRAGMENTY WYWIADÓW (HISTORII MÓWIONYCH)

ZDJĘCIA ZMIENIAJĄCEGO SIĘ MIASTA

CIEKAWY WYCINKI PRASOWE

Cyfrowe Archiwum Łodzian - o co nam chodzi?

SŁOWO KLUCZOWE

OKRES

1800

KATEGORIA

2017

KATEDRA
INFORMATOLOGII
I BIBLIOLOGII
UNIWERSYTETU ŁÓDZKIEGO

Uniwersytet
ŁÓDZKI

Pozostałe

- kluby dyskusyjne
- kółka zainteresowań (fotograficzne, książki, manualne i interaktywne)
- gry miejskie
- quizy i konkursy wiedzy
- warsztaty z przedstawicielami instytucji kultury
- „medialne inicjatywy międzypokoleniowe”

Nowe (stare?) funkcje

- inicjacja zainteresowań regionem
- rozwój aktywności uczniów
- podniesienie rangi biblioteki szkolnej
- kształtowanie postaw obywatelskich
- lekcja myślenia lokalnego
- wpływ na zmianę wizerunku regionu
- szkoła twórczego (współ)działania

Podsumowanie

- regionalizm w szkole nie jest zjawiskiem nowym, lecz nie zawsze w bibliotekach szkolnych widziany jest jako istotne zagadnienie
- niewątpliwie stanowi dodatkowy obowiązek, zwraca się natomiast w dłuższej perspektywie
- jest dobrą okazją do nawiązania bliższych relacji z samorządem i lokalnymi instytucjami

Źródła wykorzystane

- M. Antczak, *Rola bibliotek i bibliotekarzy szkolnych w edukacji społeczeństwa informacyjnego na tle przeobrażeń oświatowych w Polsce w latach 1989-2007*. Łódź 2010
- M. Całka, *Rola książki w procesie komunikacji marketingowej samorządów lokalnych*, [w:] *Przestrzeń informacyjna książki*, red. J. Konieczna, S. Kurek-Kokocińska, H. Tadeusiewicz, Łódź 2009
- E. Chudziński, *Regionalizm: idea, realizacje, instytucje*, Warszawa 2010
- M. Drzewiecki, *Edukacja biblioteczna i informatyczna w polskich szkołach*, Warszawa 2005
- M. Drzewiecki, *Biblioteka we współczesnej szkole*. Warszawa 1991
- Z. Gruszka, *Waldenburgiana jako element popularyzacji wiedzy o regionie*, w: *Książka i biblioteka w procesie komunikacji społecznej*, red. R. Aleksandrowicz i H. Rusińska-Giertych, Wrocław 2015, s. 255-273
- J. Jadach: *Regionalizm polski: tradycje i współczesność*, [w:] *W hołdzie Aleksandrowi Patkowskiemu (w setną rocznicę urodzin)*, Kielce: Wyższa Szkoła Pedagogiczna, 1991, s. 23-27
- M. Meducka: *Aleksander Patkowski – inspirator regionalnego ruchu wydawniczego*, [w:] *Region i regionalizm w socjologii i politologii*, red. A. Pawłowskiej, Z. Rykła, Rzeszów 2012,
- Region i regionalizm w socjologii i politologii*, red. A. Pawłowska, Z. Rykiel, Rzeszów 2012
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół Dz. U. z 2001, nr 61 poz. 624 z późn. zm.
- <https://www.akademiaparp.gov.pl/2012/gp03/index.html>
- <http://www.mapkazdaszkiem.com>
- www.kepnosocjum.pl
- www.fotopolska.eu
- www.dolny-slask.org.pl
- www.miastragraf.pl
- <http://www.muzeumopoczno.pl/musc.php>
- <http://www.um.warszawa.pl/aktualnosci/rozegraj-miasto-gra-edukacyjna-o-konsultacjach-spo-ecznych>
- <http://wiadomosci.onet.pl/bebok-slaski-piotrus-juz-w-sprzedazy-oryginalna-gra-regionalna/wyddpn>
- <http://crl.org.pl/aktualnosci/glowna/malowniczy-rzeszow-edukacyjna-kolorowanka-dla-dzieci>

Dziękuję!

Zbigniew Gruszka
zgruszka@uni.lodz.pl